

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Račun plači se ne vračajo. Uporabniki sprejema naročniki in inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglašbe primeren popust. Neizpolnjene reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10. Telefon Interurban št. 115.

27 številka

MARIBOR, dne 21. junija 1923.

57. letnik.

Naši poslanci proti novim krivicam.

V Beogradu zboruje sedaj narodna skupščina (drž. zbor). Kakor smo že pisali, se razpravlja sedaj o mnogih zelo važnih zakonih. Izdelan in za sklepanje pripravljen je že nov vojaški zakon, uradniški zakon in zakon o izvanrednih izdatkih državne uprave. Pripravlja se sedaj začasni in stalni proračun, nov zakon za železničarje, za invalide, nadalje zakonski načrt o davkih, o zavarovanju zoper škodo po toči in živinski kugi.

Ker so liberalci, samostojneži in socijalni demokrati razširili nesramne laži, češ, »klerikalni« poslanci so glasovali za vojaštvo in nove davke, oni so krivi draginje, povemo tem lažnjivcem, da poslanci Slovenske ljudske stranke:

1. niso v vladi in noben izmed njih ni minister;
2. niso in ne bodo glasovali za krivičen vojaški zakon in tudi ne za ogromne, povetini nepotrebne izdatke za armado;
3. niso glasovali za noben nov davek.

Ampak naši poslanci so: V edločni opoziciji (v boju) proti sedanji čisto srbski vladi. Ako kdo kaj drugega trdi, je človek, ki sliši travo rasti.

Na vladi je sedaj srbska radikalna stranka, ona ima vse ministre in ona je odgovorna za vse krivice, ki se godijo našemu ljudstvu. Sokrivci pa so seveda tudi demokrati (liberalci), ki so bili dosejaj na vladi in ki so gospodarili kot ministri tako, da je vse zavoženo.

V vojnem odseku so naši poslanci govorili in glasovali proti temu, da bi naši fantje morali služiti tako dolgo dobo in še v daljnih krajih. Stavili so predloge, da se armada zniža, da služijo naši fantje v domačih krajih, da se morajo ogromni izdatki za armado znižati, da se morajo potrebni fantje oprostiti vojaške službe. A kaj pomaga, ko pa demokrati in srbski radikalci glasujejo za dveletno vojaško službo in za brezmejno oboroževanje. Z našimi poslanci so glasovali samo bosanski muslimani in zemljoradniki. A to število je pre majhno za uspeh. Če bi Radič bil s svojimi 70 možmi v parlamentu, pa bi se dalo marsikaj doseči. Nemški poslanci (osem) pa izdajajo svoje volilce in glasujejo vsakokrat s srbsko radikalno stranko. Nemški in nemškutarski volilci so se strahovito opekli, ko so glasovali za Nemca Schauerja. S svojimi glasovi so pomagali nas vse prodajati velesrbskemu militarizmu.

Naši poslanci imajo željo in voljo za sporazum v državi, a stari lisjak Pašič, ki je predsednik sedanje vlade in vodja srbske radikalne stranke, tega noče. On pozna samo Srbe. Dokler bo Pašič imel tako moč, Slovenci ne bomo dobili avtonomije, tako dolgo se bode v

naši državi grdo vladalo in gospodarilo. Konca dosejanju vladanju in gospodarstvu velesrbov tudi ne bo prej, dokler se hrvatski Radič ne bo spametoval in prišel našim poslancem na pomoč.

Našim volilecem lahko samo eno rečemo: Samo in edino poslanci Slovenske ljudske stranke skupno z zastopniki iz Bosne nastopajo proti sedanji vladi in proti krivični ureditvi naše države. Boj, ki ga vršijo, je hud in trpek. Lepše bi bilo sedeti v vladni večini, a tega naši izvoljeni možje nočejo, ker nočejo prodajati našega ljudstva, kakor so to storili demokrati in samostojneži. Naši se bodo prihodnje tedne z največjo odločnostjo borili proti novim krivicam, ki nam jih hoče vladna večina prizadati. Ako ne bodo zmagali v svojem boju, je krivo to, ker jih je še premalo in ker Radič sedi doma za pečjo.

Se enkrat povdarjamo: Niso in ne bodo glasovali naši poslanci niti za en zakon in predlog, ki bi škodoval našemu ljudstvu. Naj kdo od nasprotnikov dokaže, če more!

Prihodnji tedni bodo v Beogradu burni, ker bodo naši zastopniki napeli vse sile, da odvrnejo krivične zakone.

Irci so se dolga stoletja borili proti krivicam in za svobodo in po dolgih in hudih bojih so zmagali in so postali samosvoji. Enako borbo vrši naša stranka za našo Slovenijo. In tudi nam bo zasijala enkrat zmagaja. Obupati ne smemo!

Zopet v okovih militarizma.

Beograd, 12. 6.

Na pritisk poslancev Jugoslovanskega kluba, ki so člani vojnega odseka v narodni skupščini, se je dne 11. junija razprava o trajanju aktivne vojaške službe predčasno zaključila, da se klubi ponovno posvetujejo o tem vprašanju. Kakor znano, zahteva vladni vojni načrt 18mesečno aktivno vojaško službovanje. Poslanci K. Škulj, Andraž Bedjanič in Fr. Kremžar, ki so člani tega parlamentarnega odseka, so v imenu Jugoslovanskega kluba in SLS predlagali, naj se uvede namesto sedanjega vojaškega sistema domača milica, kakor jo ima Švica in druge moderne države.

Naši poslanci pa so za slučaj, da ne uspejo z milico, predlagali, da se aktivna vojaška služba določi na šest mesecev. Utemeljevali so svoj predlog, da danes, kov vojske ni treba, tudi ni treba fantov vezati 12, 18 ali celo 24 mesecev v aktivni službi.

Celo kmetški poslanci radikalnega kluba so bili vneti za naše naziranje in so sklenili, da bodo naše predloge podpirali. V pondeljek, 11. t. m. popoldne, ko se je seja vojnega odseka prekinila, je predsednik tega odseka, odličan srbski kmet, radikal g. Dragović, svo-

jemu klubu poročal, da je treba aktivno službo z ozirom na potrebe kmetškega ljudstva znižati. V klubu radikalcev je bilo za ta predlog ugodno razpoloženje, ker se srbski radikalni bojijo zameriti srbskim kmetom. A kaj se je zgodilo?

Ko je stari Pašič zvedel za Dragovičevo nakano, se je vsedel na avto in pridrčal v parlament, kjer je v radikalnem klubu govoril za 18- in 24mesečno aktivno vojaško službo. Slikal je radikalom nevarnost vojske na steno in izjavil, da je samo militarizem največja opora naše države. Značilno je dejstvo, da je vojni minister general Pešič bil pripravljen pristati na znižanje aktivne vojaške službe na 9, oziroma 12 mesecev, a stari Pašič se je postavil temu po robu. Tako se je srbska radikalna stranka zopet pokazala v svoji pravi luči. Če vse pogine, če propadejo posamezne družine, samo da imajo oficirji dobro plačo, da smo okovani v orožje, to jim je ljubše, kot blagor in zadovoljnost našega ljudstva.

Srbski radikalni stranki v borbi za vojaški zakon stojijo zvesto ob strani demokrati. Demokratska poslanca Edo Lukinič (advokat in bivši zagrižen madžaron) ter Agatonovič (profesor) sta se strastno borila v vojnem odseku za poostreitev vojaške službe. Zahtevala sta 24mesečno neprekidno aktivno službovanje, govorila sta strupeno proti temu, da bi slovenski fantje službovali v Sloveniji, nasprotovala sta celo skupno z radikalni naši zahtevi glede oprostitev in dopustov.

Tu se zopet vidi, kako bi naši poslanci v boju proti srbijskemu vojaškemu zakonu potrebovali onih 70 poslanskih glasov Radičeve stranke. Če bi nad 100 poslancev v parlamentu zarohtelo proti takemu starokopitarskemu vojnemu uzakonu, kakor je predloženi načrt, bi se Srbi morali udati. A Radič čepi doma v Zagrebu za pečjo, a srbska radikalna stranka bo skupno s Pribečevićem demokrati dala naši državi tak vojaški zakon, katerega bodo objokovali naši sinovi skozi desetletja. Kaj pomaga Radičevim ljudem kričati na shodih, da so proti vojski, če pa ničesar ne upajo storiti, da bi se tak vojaški zakon preprečil, ali vsaj omiliti! Ali se bodo Hrvati kedaj spametovali?

Pretirane zahteve vojnega ministra

je takole označil poslanec g. Pušenjak v svojem govoru o naknadnih kreditih:

Iznenadila nas je velika zahteva ministrstva vojne in mornarice. Že v budgetu se določa za ministrstvo vojne in mornarice 1 milijarda 127 milijonov dinarjev. Sedaj se pa zahtevajo še naknadni krediti v znesku 363 milijonov dinarjev. Pri razpravah ob priliki sestave

«Meni pa se zdi, da je to nezmisel, kar vi pravite!» je odgovoril črnc nevoljno. «Kako morate zahtevati od mene in od mojih tovarišev, naj storimo, kar bi se neizbežno ponesrečilo! Leta in leta smo čakali na ugodno priliko in sedaj ko je prišla, — pa bi jo nam naj pokvarila neumnost s temile ženskami? —»

«Koliko sem vam obljubil, ako nam pomagata, da se rešimo in vrnemo v Egipt?»

«Dvesto egiptovskih funtov vsakemu in povišanje v armadi, — vse to na častno besedo Angleža.»

«Jako dobro! — Torej pa me poslušajte! Vsak dobi tristo funtov, ako izpremenite načrt tako, da moremo vzeti tudi ženske seboj.»

Tippy Tilly se je v globoki zadregi praskal po gostih črnih kodrih.

«Utegnili bi že še spraviti tri izmed boljših kamel k onim, ki so pripravljene za nas. Res so še tri jako dobre med tistimi tam pri ognju —. Ampak, kako naj dobimo ženske na sedla —? Počasne so, vajene niso, mi pa moramo naglo opraviti, na mah se mora vse zgoditi, sicer nas prehitijo še preden smo zunaj v puščavi —. In če jih tudi spravimo na kamele, kako naj jih obdržimo na njih, ko bodo začele dirjati —? Bojim se celo za vas moške, da boste zdrknili iz sedla, kajti jezdit kamelo, ko je v najhujšem diru, to je težka reč! Za ženske sploh nemogoča! — Ne, ženske pustimo tu, in če jih vi nočete pustiti, jih bomo pustili mi in s njimi tudi vas, pa bomo sami pobegnili!»

«Jako dobro! Le pobegnite!» je dejal polkovnik suho in legel spat. Poznal je orientalec in dobro je vedel, da pri njih le tisti kaj opravi, ki malo govori, pa tisto odločno pove.

Črnc se je obrnil in zlezal k svojemu tovarišu Mehmedu, ki je stražil kamele.

Prerekala sta se nekaj časa, pa tristo egiptovskih funtov se ne da odkloniti tako izlahka in zato je Tippy Tilly kmalu spet prilezel nazaj k polkovniku.

«Mehmed Ali», je pripovedoval, je pripravljen. «Šel je in bo prignal še tri kamele. — Pa stvar je ne-

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje).

Ženske so se utaborile pod gosto, obširno senco velike akacije, moški pa so legli pod palme. Rahlo so šepetali in se majali palmovi listi nad njihovimi glavami, pridušeni glasovi beduinov so prihajali sem od studentev in med nje se je pomešavalo zamolklo hrustanje prežvekujočih kamel —.

In na krilih blagodejnega dobrotnega sena so odplule njihove duše v daljino domovino, v plodovito dolino zelene Irske, v ravne ulice obljudenega Bostona, v udobno kavarno londonsko, kjer so se ob vročih popoldnevih zbirali člani častniškega kluba —. Njihove duše so hodile po potih nekdanih prijetnih spominov, njihova trudna, izmučena telesa pa so brezčutna počivala pod šepetajočimi palmami oaze Selima v libijski puščavi —.

VII.

Polkovnik Cochrane se je zbudil. Nekdo ga je rahlo tresel za ramo.

Ko je odprl oči, je zagledal poleg sebe obraz Tippy Tillyja, nekdanjega topničarja. Prst si je držal na ustnice in mu kazal, naj bo tiho, njegove velike črne oči pa so z nemirno čuječnostjo begale na vse strani in opazovale, ali ga kdo ne vidi.

«Tiho ležite! Ne genite se!» je šepetal arabski. «Legel bom poleg vas, da me ne opazijo. Ali razumete, kaj pravim?»

«Da, — pa govorite počasi!»

«Dobro! — Tistemu črnemu človeku, ki mu pravite Mansur, — ne zaupam mu mnogo. Rajši bom sam govoril z miralajem.»

«Kaj mi hočete povedati?»

«Dolgo sem čakal, da so vsi zaspali, in čez uro nas pokličejo k večerni molitvi. — Najprvo, tule vzemite samokres, da ne bode brez orožja.»

* Turški, pomeni: polkovnik.

Okorno, staro orodje je bilo, kar mu je dal, pa bakrena kapica se je bleščala na užigalniku, — samokres je bil nabit.

Polkovnik ga je vtaknil v notranji žep.

«Hvala!» je dejal. «Pa počasi govorite, da vas bom mogel razumeti!»

«Osem nas je vseh, ki bi se radi vrnili v Egipt. In vi ste štiri moški, je vsega dvanajst oseb. — Eden naših, Mehmed Ali, je povezal dvanajst najhitrejših kamel v eno gručo, najboljše so, izvzemši tiste, ki jih jezdi poveljnika. Straže so sicer postavljene, pa so raztepane po puščavi. Kamele so trdo tule blizu naju, — tiste tam za akacijo. Ako le pridemo do njih in jih spravimo na noge, pa nas nihče ne dohiti, vse druge živali so slabe in počasne. Povrh imamo puške. Posamezne straže nas ne bodo zadrževale. Mehovi z vodo so pripravljeni in jutri zvečer smo pri Nilu.»

Polkovnik seve ni popolnoma razumel črnceve arabsčine, pa razumel je dovolj, da se mu je zasvetila lučica upanja v temi brezupnega položaja. Trpljenje pravkar prebitih ur je zarisalo svojo zgodbo v ostrih črtah na njegovo blede lice in njegovi lasje — čudno! — so sivi in se belili od ure do ure čezdalje huje. Lahko bi se reklo, da je postarni človek, ki je ležal pod palmo zelene oaze, oče tistega čilega, dobro ohranjenega vojščaka, ki je pred par dnevi z ravnim hrbtom in vojaškim korakom stopal gorindol po krovu «Kleopatre».

«Izvrstno!» je odgovoril. «Toda — kaj naj počnemo z ženskami? Njih niste vzeli v račun, če sem prav razumel!»

Črni topničar je skomignil z ramami.

«Mefiš —!» Ena izmed njih je stara — in žensk bodele imeli na izbiro, ko pridete v Egipt! Temle tukaj se ne bo zgodilo nič hudega. Djali jih bodo v harem» kalifov.»

vstopiti.

«Kar pravite, je nezmisel!» je dejal polkovnik strogo. «Ženske vzamemo seboj, ali pa vobče ne gremo!»

* Arabski, pomeni: «To ni nič!»

** Ženske sobe, kamor je bilo moškim prepovedano

budgeta smo slišali, da se je število stalnega kadra zmanjšalo od 131.416 vojakov na 109.000 vojakov. Ostali pa so vsi krediti, ki se tičejo prehrane vojske, preskrbe s senom itd. Za hrano vojske je v budgetu predvideno 280 milijonov dinarjev, sedaj se pa zahteva še 83 milijonov dinarjev, torej za 30% več. Za krmo je v budgetu predvideno 96 milijonov dinarjev, sedaj se pa zahteva še 145 milijonov dinarjev, torej za 150% več.

Tam pretiranim zahtevam se ne čudimo, ako vemo, kakšno je gospodarstvo pri vojaštvu. Vojaška uprava dela dolge in ko dobi proračun, plača čete dolge za prejšnje leto. Če se tako gospodarji, potem ni čudno, da zmanjka sredstev, ki so potrebna za prehrano vojske in za druge potrebe. Mi vemo, da ima naša vojska preveč konj tako pri posameznih baterijah, kakor tudi oficirskih konj. V tem oziru je tudi treba precejšnje redukcije in potrebno je, da se izdatki za vojsko spravijo v sklad z našimi finančnimi razmerami.

Čudimo se zahtevi upostavitve pogranične trupe, za katero se zahteva 25 in pol milijona dinarjev. Lansk leto so se te pogranične trupe ukinile na zahtevo g. vojnega ministra in je za likvidacijo določen znesek 27 mil. din. Sedaj se pa ponovno zahteva upostavitve teh pograničnih trup. Pogranična četa, ki je obstojala nekaj časa na meji v Sloveniji, je bila sestavljena po večini iz ruskih beguncev-Vranglovcev. V Sloveniji je ta pogranična četa delala tako, da je ostala v najslabšem spominu vsem prebivalcem. Če bo tudi na južni meji delala tako, kakor pri nas, potem ona ne bo ščitila naših meja, ampak bo strah in trepet lastnim državljanom. Zato smo nasprotni temu, da bi se dovolil tako velik znesek za upostavitve pogranične trupe.

V budgetu vidimo, da se zahteva za nove vojne objekte v Makedoniji 10 milijonov dinarjev. Ker je gosp. minister vojne in mornarice povdarjal, da je nemogoče uporabljati redno vojsko za stražo na meji, je tudi nepotrebno zidati nove objekte ob meji. Mi imamo mnogo vojnih objektov v Bosni in Sloveniji, ki se danes ne uporabljajo tako, kakor bi bilo potrebno za vojne namene in ki bi se dali z malimi stroški popraviti, da ne bi bilo treba izdajati tako velikih zneskov za nove vojne objekte. Mi smo odločno proti vsakim naknadnim kreditom za ministrstvo vojne in mornarice, ker vidimo, da so ti krediti mnogo previsoki.

Zapostavljanje kmetijstva sploh, Slovenije še pa posebej

Ogrumni naknadni krediti, ki jih vlada zahteva, so razdeljeni tako, da odpade na najpotrebnejše najmanj in da oni, ki so dobri in podpor najmanj deležni, nosijo največja bremena. Ta krivica žarko osvetljuje pravo lice toliko hvalisane enakopravnosti in vsem razsodnim in pravičnim mora biti naša zahteva po finančni avtonomiji popolnoma razumljiva in upravičena. Naš poslanec g. Pušenjak je vladu in parlamentu očital nepravilno razdelitev kreditov in pomanjkanje smisla in čuta za mnogo potrebnih stvari ter potem iz tega izvajal in utemeljeval naše zahteve po finančni samostojnosti. Naj sledi iz njegovega velevažnega in tehtnega govora naslednji del, ki se tiče kmetijstva:

Naš državni budget s predloženimi naknadnimi krediti predvideva veliko svoto nad 8 milijard dinarjev. Od tega dobi ministrstvo poljoprivrede in voda

umna, vam rečem, in vsi tvegamo življenje! — Sedaj pa pojdite, da zbudimo ženske!

Cochrane je zbudil svoje tri tovariše in jim pošepešal, kaj se je domislil s črncem.

Belmont in Fardet sta bila kot vneta za vsak še tako nevaren poskus. Drugače pa je bil Stephens. Sprizjani so se že z mislijo, da je vse izgubljeno. Smrt je bila zanj neizogibna in ravnodušno jo je hotel pričakovati. Ko pa je zvedel, da bo moral poskusiti nevarni beg in tvegati pri tem morebiti tudi življenje, ga je pograbil strah in tresel se je na vseh udih svojega dolgega subega života. In potegnil je rdečo vezanega Badergerja in je začel pisati oporoko na prazni, zadnji list knjige. Pa prsti so mu tako hudo dregetali, da lastnega pisanja ni mogel brati.

Čuden je bil ta mož, vaje reda in neuklonljivosti postave. Smrt, ki se ji ni mogel izogniti, je bila zanj, se mu je zdela popolnoma v redu, prav zato ker je bila neizogibna in vsled tega po njegovem naziranju neka-ko določena in predpisana po usodi. Gledal jo je pred seboj in miren je bil. — Umreti pa na dirjajoči kameli, v divjem begu, ne da bi vedel, kdaj ga zadene smrt, to je bilo zanj skrajno vznemirjajoče, «neredno», in polnilo ga je z neznanim strahom. Ni se bal smrti, pa bal se je nepredvidenih slučajev, bal se je vsega, kar je motilo «urejeno» ravnotežje njegove duše, vsega, kar ni šlo po redu in postavi.

Polkovnik in Tippy Tilly sta zlezla v senco akacije, kjer so počivale ženske. Sadie in njena teta sta dre-mali, tesno sta se držali druga druge krog vratu in de-ke je slonelo svoji teti na prsih. Gospa Belmont je bede-la. Takoj je razumela položaj, vse bo storila, je pogum-no dejala, da se beg posreči.

«Ampak mene pustite tukaj!» je ugovarjala gospo-dična Adams čisto resno. «Stara sem, čemu bi vam de-lala nadlego in vas mučila —?»

«Ne, ne, teta!» je zajokala Sadie. «Brez vas se ne-ganem! Nikar ne mislite, da bi pobegnili brez vas! Z-nami morate, ali pa ostaneva obe tukaj!»

«Kaj bi se pripravili in obotavljali!» se je kregal pol-kovnik osorno. «Sedaj ni časa za to! Poguma in potr-u-

snjano urobinico 117 milijonov in sedaj še naknadni kreditov 15 milijonov dinarjev. Zaradi tega se ne sme-mo čuditi, da se cela vrsta važnih potreb tega minist-rstva ni upoštevala.

Prenizki so krediti za zadružništvo, prenizki za kmetijske družbe, katerih cilj je, pospeševati intenziv-no obdelovanje zemlje in s tem povzdigniti produkcijo, prenizki za pospeševanje živinoreje in konjereje, pre-nizki za razne tečaje in poučna potovanja, prenizki za kemična preizkuševališča, za kletarska nadzorništva in tako dalje.

Kar se tiče naših kmetijskih šol, moram povdariti, da služijo ista kot nekaka vzorna gospodarstva. Marsi-kakih važnih in potrebnih nalog pa ne morejo izvrševa-ti, ker to zabranjuje zakon o državnem računovodstvu. Zato je potrebno, da se za kmetijske šole dovolijo iste ugodnosti, katere uživajo po členu 56. in 65. finančne-ga zakona državna tiskarna, narodna gledališča, pro-metne ustanove, pošta, šume in rude, da se odobrijo višji izdatki, ako so dohodki teh šol večji.

Mi vemo, da so pri nas premajhni krediti za regu-lacijo naših rek in potokov. Če pogledamo nazaj na de-lovanje narodne skupščine, moramo grajati, da se ni sprejel niti en kmetijski zakon in da se narodna skup-ščina ni brigala za interese našega kmetijskega prebi-valstva. Naša država je agrarna država. Svoj čas se je ustanovil privredni svet kot posvetovalni organ mini-strstva poljoprivrede. Ta začasni svet je na svojem prvem zasedanju izdelal in sprejel pet važnih kmetij-skih zakonov, ki pa niso bili stavljeni na dnevni red narodne skupščine. Pozneje pa ta svet ni imel več sej. Naša naloga je, da po vzgledu vseh drugih držav, ki niso agrarne države, zahtevamo, da se ustanovi pose-ben parlamentarni kmetijski odbor, ki se mora brigati za vse potrebe kmetijskega ljudstva in pripravljati vse kmetijske zakone.

Gospod minister Trifkovič, ki zastopa ministra poljoprivrede in vode, je obljubil, da se hoče brigati, da se povišajo krediti za to ministrstvo. Pozivam vse ša-ne narodne skupščine, da se potrudijo za to, da dobimo v novem proračunu znatno zvišane kredite za mini-strstvo poljoprivrede in voda.

Pospeševanje gozdarstva. Ustanovitve višje gozdarske v okraju Gornji grad.

Dohodki iz državnih šum in rudnikov bi se lahko podvojili in potrojili, ako bi se dali na razpolago po-trebni krediti za investicijo in eksploatacijo teh držav-nih ustanov. Če bi imelo ministrstvo za šume in rud-nike zadosti denarnih sredstev, bi se dohodki tega mi-nistrstva znatno zvišali. Pri tej priliki opozarjam na člen 26 fin. zakona, ki zahteva 14 dni po uveljavljenju proračuna parlamentarni odbor za gozdarstvo.

Proračun je stopil v veljavo lansko leto meseca ju-lija. Kljub temu pa se še do danes ni izvolil parlamen-tarni odbor, katerega glavna naloga bi bila, da kontrolira gospodarstvo teh državnih ustanov, osobito da gle-da, ali te ustanove donosajo ono rentabiliteto, katere donosajo enake ustanove zasebnikom. Gospod minister za šume in rude bi moral posvečati nekoliko več skrbi delavcem in vpokojencem v rudnikih ter zboljšati njih materijalni položaj, ker bi s tem dal dober vzgled pri-vatnim podjetjem, katere izkoriščajo svoje delavce in vpokojence. Naša država ima velike gozdne komplekse, ki so last države in zasebnikov. Zalibog pa nimamo ni-li ene nižje gozdarske šole. Nujno potrebno je, da se usta-

diše sel življenje nas vseh zavisi od tega! Torej vas ne moremo pustiti!

«Pa padla bom s kamelo!»
«Privežem vas na sedlo! Da bi se imel svoje reč-do ruto, ki sem jo dal Stuartu! — Torej Tilly, mislim, da lahko poskusimo!»

Pa črni topničar je strmel v puščavo z obupnim ob-razom in na polkovnikove besede se je obrnil na peti ter zaklel.

«Tule poglejte!» je jezno vzkliknil. «Sedaj pa vidite, kako korist imamo od vašega neumnega čenčenja! Vse ste uničili! Beg je nemogoč —!»

Šest dervišev na kamelah se je hipoma prikazalo na robu kotline. Ostro se je očrtavala gruča jezdecov na temnomodrem večernem nebu. Naglo so jezдили in s puškatmi so mahali po zraku, ko so prišli bližje.

Trenutek pozneje je sapel rog in po taborišču je zašumelo kakor v prevrnjenem čebelnem panju. Pol-kovnik je pohitel k tovarišem, črncem pa k svoji kameli. Stephens si je olajšano oddahnil, Belmont je temno gledal, Fardet pa je besnel in krilil z zdravo roko po zraku.

«Proklete!» je vpil. «Ali že ne bo kmalu konec teh derviških čet? Koliko jih bo pa še prišlo? Kot da jih je vsa puščava polna!»

«O — ali mislite, da so to res derviši, kaj? je dejal polkovnik z ledeno hladnim glasom. «Zdi se, da ste iz-premenili svoje mnenje! Mislim sem, da so derviši iz-mišljotina angleške vlade —»

Ubogi polkovnik je izgubljal zadnje ostanke po-guma in potrpežljivosti —

Njegove zbadljive besede so bile kakor iskra v sod smodnika —

V hipu je planil Francoz nadenj in cela ploha jez-nih, pretrganih besed se mu usula preko drhtečih ust-nic. Pograbil je polkovnika za vrat, še preden sta mo-gla Belmont in Stephens ubraniti.

«Da ni zavoljo vaše osivele glave —!» je vpil.

«Predrznost nesramnosti!» je vzkliknil Cochrane.

«Gospod!» je miril Belmont, «ako moramo umre-ti, umrino kakor možje ne pa kakor čestni pobaljši!»

novi gozdarska šola v Sloveniji. Ustanovila bi se lahko v okraju Gornji grad, kjer bi dali zasebniki marsika-tero pripomoč, da bi ne bilo vsega treba plačati iz državne blagajne.

Lansko leto smo v ekspoziciji gospoda ministra za agrarno reformo slišali, da hoče likvidirati ministrstvo za agrarno reformo. Vidimo pa, da se delovanje tega ministrstva podaljšava neprestano. Nujno po-trebno pa je, da se likvidirajo vsi posli, katere ustvarja agrarna reforma. Prav posebno pa je potrebno, da se izločijo iz agrarne reforme kmetiska posestva, katere kmetje obdelujejo sami, v prvi vrsti pa gozdna posest-va. Ta posestva obsegajo sicer velike površine zemlje, a so nepristopna in jih ni mogoče obdelovati. Ta kmetiska posestva naj se torej čimprej izločijo iz obveze agrarne reforme.

Za prehrano vinorodnih krajev.

Ne smemo misliti, da sta pasivni samo Srbija in Črna gora, ampak da so pasivni tudi prečanski kraji, osobito, kjer se goji vinogradništvo. Mi imamo danes vinsko krizo, da ni mogoče prodati vinskih pridelkov. Ljudstvo v vinorodnih krajih ne more kupovati živ-ljenskih potrebščin, ne opravljati del, ki so potrebna v vinogradih. Zato opozarjam gospoda ministra za so-cijalno politiko, da dovoli primerne prispevke za pre-hrano pasivnih prečanskih krajev.

Podpore v slučaju toče, požara itd.

V proračunu leta 1922-23 je za vso Slovenijo za podpore v slučajih elementarnih nesreč stavljen samo znesek 250.000 dinarjev. Ta podpora je mnogo premaj-hna in ni mogoče v slučaju toče, požara itd. dati pri-merne pomoči oškodovanim. Zato je neobhodno potreb-no, da se podpore za slučaj elementarnih nesreč znat-no zvišajo.

Zahtevamo avtonomijo in finančno samostojnost.

Prečanski kraji se opravičeno pritožujejo, da se vlada premalo briga za šole, ceste, železnice, bolnice, za zadružništvo, da premalo pospešuje obrt, trgovino itd. Zahteva po avtonomiji je umestna že radi tega, ker bi posamezne pokrajine prispevale za te namene v mno-go večji meri, kakor pa to stori država, kakor tudi radi prevelike obremenitve Slovenije.

Dohodki države se dele v splošne in specialne do-hodke. Splošni dohodki v znesku 2 milijardi 488 mili-jonov din. niso razdeljeni po posameznih pokrajinah, in zato ni mogoče povedati, koliko teh dohodkov odp-a-de na posamezne pokrajine. Kdor pa pozna razmere v Sloveniji in ve, da ima v Sloveniji nekaj industrije, fi-siti tudi ve, da potrebujemo mnogo več, kakor drugod, da so dohodki države iz carine in trošarine mnogo večji kakor v drugih pokrajinah. Mi vemo, da plačamo mno-go več, kakor nam gre po številu prebivalstva. Naj-boljši dokaz za to, to so specialni dohodki.

Specialni dohodki sestavljeni iz neposrednih dav-kov, specialne trošarine in taks so v proračunu dolo-čeni za Srbijo 263 milijoni dinarjev, za Slovenijo pa, ki ima komaj en milijon prebivalcev, z zneskom 92 milijonov dinarjev. Takoj vidimo, že tukaj, da plačamo v večji meri, kakor nam gre po številu prebivalstva. Še bolj je pa razvidno to, če izračunamo, koliko je pla-čala teh dohodkov v 6 mesecih Srbija in koliko Slova-nija. Srbija je plačala 141 milijonov, Slovenija pa 79 milijonov, torej skoro toliko, kolikor odpade na celo leto. Če mi izračunamo to v procentih, vidimo, da je

«Dejal sem le, da me veseli, ker se je gospod Far-det vsaj nečesa naučil v libijski puščavi!» je zaničljivo rekel Cochrane.

«Molčite —! Kaj mu pa hočete očitati?» je vpil vpiti tudi Belmont.

«Pri moji časti, Belmont, — ne pozabite, s Rou-govorile! Z menoj se tako ne govori —!»

«Torej pa pazite na lastne besede!»

«Gospodje —, kaj takega vpričo žensk —!» je vzkliknil Stephens.

In razsrjeni, do skrajnosti razdraženi možje so ma-homa utihnili. V mračnem molku so stopali gor in dol pod drevjem in jezno je vlatil vsak za svoje beke.

Zla volja je nalezljiva. Celo hladni, reda in umir-jenosti vajeni Stephens se je razburjal in razdraženo je zabavljal, kadar mu je kateri tovariš prišel preblizu.

Njihova usoda se je bližala vrhuncu, startna senca se je zagrinjala nad njimi — pa vkljub temu so se zba-dali in pripravili in niso mogli pozabiti na malenkostne osebne žalitve, tako malenkostne, da jih je bilo težko v besedah povedati.

Pa čudno ni bilo prav nič, da so se ti sicer olikani in vladni možje tako grdo sporekli. Izmučeni so bili izdelani, njihovi živci so bili napeti do skrajnosti, lote-val se jih je po tolikih razočaranjih in prevarah brez up — treba je bilo le malenkosti in živčna prenapetost se je izpremenila v razdraženost in ta je buknila v pre-pir.

Kdove kako dolgo bi bili ti gospodje še kuhali jezo — pa njihovo pozornost so kmalu obrnili nase važnejše dogodki.

Derviši so se zbrali k bojnemu posvetu pri studen-cih in poveljnika sta v strogi, resnobni nepremičnosti poslušala gostobesedno poročilo derviša, ki je pripeljal polzvedovalno četo.

Ujetniki so opazili, da je sicer stari, ponosni emi-stal mirno kakor iz kamna izklesan, niti z očesom n-trenil, niti z roko ni mignil k poročilu, da pa si je mlaj-ši parkrat z nemirno kretnjo pogladil brado in da s-njegovi suhi, rjavi prsti nervozno grabili po dolg-črnih lasih.

(Dalje prihodajše.)

Uredništvo je v Mariboru
Koroška cesta št. 5. Račun
pisi se ne vračajo. Uporabi-
ništvo sprejema naročila in
inserate in reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne opise
primeren popust. Nepriloge
reklamacije so postopno
proste.
Čekovni račun pošilja
uradna Ljubljana št. 1000.
Telefon Ljubljana št. 1000.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

57. letnik.

budgeta smo slišali, da se je število stalnega kadra zmanjšalo od 131.416 vojakov na 109.000 vojakov. Ostali pa so vsi krediti, ki se tičejo prehrane vojske, preskrbe s senom itd. Za hrano vojske je v budgetu predvideno 280 milijonov dinarjev, sedaj se pa zahteva še 83 milijonov dinarjev, torej za 30% več. Za krmo je v budgetu predvideno 96 milijonov dinarjev, sedaj se pa zahteva še 145 milijonov dinarjev, torej za 150% več.

Tam pretiranim zahtevam se ne čudimo, ako vemo, kakšno je gospodarstvo pri vojaštvu. Vojaška uprava dela dolgoročno in ko dobi proračun, plača čete dolgoročno, prejšnjega leta. Če se tako gospodarji, potem ni čudno, da zmanjka sredstev, ki so potrebna za prehrano vojske in za druge potrebe. Mi vemo, da ima naša vojska preveč konj tako pri posameznih baterijah, kakor tudi oficirskih konj. V tem oziru je tudi treba precejšnje redukcije in potrebno je, da se izdatki za vojsko spravijo v sklad z našimi finančnimi razmerami.

Čudimo se zahtevi upostavitve pogranične trupe, za katero se zahteva 25 in pol milijona dinarjev. Lansk leto so se te pogranične trupe ukinile na zahtevo g. vojnega ministra in je za likvidacijo določen znesek 27 mil. din. Sedaj se pa ponovno zahteva upostavitve teh pograničnih trup. Pogranična četa, ki je obstojala nekaj časa na meji v Sloveniji, je bila sestavljena po večini iz ruskih beguncev-Vranglovcev. V Sloveniji je ta pogranična četa delala tako, da je ostala v najslabšem spominu vsem prebivalcem. Če bo tudi na južni meji delala tako, kakor pri nas, potem ona ne bo ščitila naših meja, ampak bo strah in trepet lastnim državljanom. Zato smo nasprotni temu, da bi se dovolil tako velik znesek za upostavitve pogranične trupe.

V budgetu vidimo, da se zahteva za nove vojne objekte v Makedoniji 10 milijonov dinarjev. Ker je gosp. minister vojne in mornarice povdarjal, da je nemogoče uporabljati redno vojsko za stražo na meji, je tudi nepotrebno zidati nove objekte ob meji. Mi imamo mnogo vojnih objektov v Bosni in Sloveniji, ki se danes ne uporabljajo tako, kakor bi bilo potrebno za vojne namene in ki bi se dali z malimi stroški popraviti, da ne bi bilo treba izdajati tako velikih zneskov za nove vojne objekte. Mi smo odločno proti vsakim naknadnim kreditom za ministrstvo vojne in mornarice, ker vidimo, da so ti krediti mnogo previsoki.

Zapostavljanje kmetijstva sploh, Slovenije še pa posebej

Ogrumni naknadni krediti, ki jih vlada zahteva, so razdeljeni tako, da odpade na najpotrebnejše najmanj in da oni, ki so dobri in podpor najmanj deležni, nosijo največja bremena. Ta krivica žarko osvetljuje pravo lice toliko hvalisane enakopravnosti in vsem razsodnim in pravičnim mora biti naša zahteva po finančni avtonomiji popolnoma razumljiva in upravičena. Naš poslanec g. Pušenjak je vladu v parlamentu očital nepravilno razdelitev kreditov in pomanjkanje smisla in čuta za mnogo potrebnih stvari ter potem iz tega izvajal in utemeljeval naše zahteve po finančni samostojnosti. Naj sledi iz njegovega velevažnega in tehtnega govora naslednji del, ki se tiče kmetijstva:

Naš državni budget s predloženimi naknadnimi krediti predvideva veliko svoto nad 8 milijard dinarjev. Od tega dobi ministrstvo poljoprivrede in voda

umna, vam rečem, in vsi tvegamo življenje! — Sedaj pa pojdite, da zbudimo ženske!

Cochrane je zbudil svoje tri tovariše in jim pospeševal, kaj se je domislil s črncem.

Belmont in Fardet sta bila kot vneta za vsak še tako nevaren poskus. Drugače pa je bil Stephens. Sprizjamlj se je že z mislijo, da je vse izgubljeno. Smrt je bila zanj neizogibna in ravnodušno jo je hotel pričakovati. Ko pa je zvedel, da bo moral poskusiti nevarni beg in tvegati pri tem morebiti tudi življenje, ga je pograbil strah in tresel se je na vseh udih svojega dolgega subega života. In potegnil je rdečo vezanega Badergerja in je začel pisati oporoko na prazni, zadnji list knjige. Pa prsti so mu tako hudo dregetali, da lastnega pisanja ni mogel brati.

Čuden je bil ta mož, vaje reda in neuklonljivosti postave. Smrt, ki se ji ni mogel izogniti, je bila zanj, se mu je zdela popolnoma v redu, prav zato ker je bila neizogibna in vsled tega po njegovem naziranju neka-ko določena in predpisana po usodi. Gledal jo je pred seboj in miren je bil. — Umreti pa na dirjajoči kameli, v divjem begu, ne da bi vedel, kdaj ga zadene smrt, to je bilo zanj skrajno vznemirjajoče, «neredno», in polnilo ga je z neznanim strahom. Ni se bal smrti, pa bal se je nepredvidenih slučajev, bal se je vsega, kar je motilo «urejeno» ravnotežje njegove duše, vsega, kar ni šlo po redu in postavi.

Polkovnik in Tippy Tilly sta zlezla v senco akacije, kjer so počivale ženske. Sadie in njena teta sta dre-mali, tesno sta se držali druga druge krog vratu in de-ke je slonelo svoji teti na prsih. Gospa Belmont je bede-la. Takoj je razumela položaj, vse bo storila, je pogum-no dejala, da se beg posreči.

«Ampak mene pustite tukaj!» je ugovarjala gospo-dična Adams čisto resno. «Stara sem, čemu bi vam de-lala nadlego in vas mučila —?»

«Ne, ne, teta!» je zajokala Sadie. «Brez vas se ne-ganem! Nikar ne mislite, da bi pobegnili brez vas! Z namo morate, ali pa ostanete obe tukaj!»

«Kaj bi se pripravili in obotavljali!» se je kregal pol-kovnik osorno. «Sedaj ni časa za to! Poguma in potrur-

manjano urobimico 117 milijonov in sedaj še naknadni kreditov 15 milijonov dinarjev. Zaradi tega se ne sme-mo čuditi, da se cela vrsta važnih potreb tega minist-rstva ni upoštevala.

Prenizki so krediti za zadružništvo, prenizki za kmetijske družbe, katerih cilj je, pospeševati intenzivno obdelovanje zemlje in s tem povzdigniti produkcijo, prenizki za pospeševanje živinoreje in konjereje, pre-nizki za razne tečaje in poučna potovanja, prenizki za kemična preizkuševališča, za kletarska nadzorništva in tako dalje.

Kar se tiče naših kmetijskih šol, moram povdariti, da služijo ista kot nekaka vzorna gospodarstva. Marsi-kakih važnih in potrebnih nalog pa ne morejo izvrševa-ti, ker to zabranjuje zakon o državnem računovodstvu. Zato je potrebno, da se za kmetijske šole dovolijo iste ugodnosti, katere uživajo po členu 56. in 65. finančne-ga zakona državna tiskarna, narodna gledališča, pro-metne ustanove, pošta, šume in rude, da se odobrijo višji izdatki, ako so dohodki teh šol večji.

Mi vemo, da so pri nas premajhni krediti za regu-lacijo naših rek in potokov. Če pogledamo nazaj na de-lovanje narodne skupščine, moramo grajati, da se ni sprejel niti en kmetijski zakon in da se narodna skup-ščina ni brigala za interese našega kmetijskega prebi-valstva. Naša država je agrarna država. Svoj čas se je ustanovil privredni svet kot posvetovalni organ mini-strstva poljoprivrede. Ta začasni svet je na svojem prvem zasedanju izdelal in sprejel pet važnih kmetij-skih zakonov, ki pa niso bili stavljeni na dnevni red narodne skupščine. Pozneje pa ta svet ni imel več sej. Naša naloga je, da po vzgledu vseh drugih držav, ki niso agrarne države, zahtevamo, da se ustanovi pose-ben parlamentarni kmetijski odbor, ki se mora brigati za vse potrebe kmetijskega ljudstva in pripravljati vse kmetijske zakone.

Gospod minister Trifkovič, ki zastopa ministra poljoprivrede in vode, je obljubil, da se hoče brigati, da se povišajo krediti za to ministrstvo. Pozivam vse ša-ne narodne skupščine, da se potrudijo za to, da dobimo v novem proračunu znatno zvišane kredite za mini-strstvo poljoprivrede in voda.

Pospeševanje gozdarstva. Ustanovitve višje gozdarske v okraju Gornji grad.

Dohodki iz državnih šum in rudnikov bi se lahko podvojili in potrojili, ako bi se dali na razpolago po-trebni krediti za investicijo in eksploatacijo teh držav-nih ustanov. Če bi imelo ministrstvo za šume in rud-nike zadosti denarnih sredstev, bi se dohodki tega mi-nistrstva znatno zvišali. Pri tej priliki opozarjam na člen 26 fin. zakona, ki zahteva 14 dni po uveljavljenju proračuna parlamentarni odbor za gozdarstvo.

Proračun je stopil v veljavo lansko leto meseca ju-lija. Kljub temu pa se še do danes ni izvolil parlamen-tarni odbor, katerega glavna naloga bi bila, da kontrolira gospodarstvo teh državnih ustanov, osobito da gle-da, ali te ustanove donosajo ono rentabiliteto, katere donosajo enake ustanove zasebnikom. Gospod minister za šume in rude bi moral posvečati nekoliko več skrbi delavcem in vpokojencem v rudnikih ter zboljšati njih materijalni položaj, ker bi s tem dal dober vzgled pri-vatnim podjetjem, katere izkoriščajo svoje delavce in vpokojence. Naša država ima velike gozdne komplekse, ki so last države in zasebnikov. Zalibog pa nimamo ni-ti ene nižje gozdarske šole. Nujno potrebno je, da se usta-

diše sel življenje nas vseh zavisi od tega! Torej vas ne moremo pustiti!

«Pa padla bom s kamelo!»
«Privežem vas na sedlo! Da bi se imel svoje reč-do ruto, ki sem jo dal Stuartu! — Torej Tilly, misli, da lahko poskusimo!»

Pa črni topničar je strmel v puščavo z obupnim ob-razom in na polkovnikove besede se je obrnil na peti ter zaklel.

«Tule poglejte!» je jezno vzkliknil. «Sedaj pa vidite, kako korist imamo od vašega neumnega čenčenja! Vse ste uničili! Beg je nemogoč —!»

Šest dervišev na kamelah se je hipoma prikazalo na robu kotline. Ostro se je očrtavala gruča jezdecov na temnomodrem večernem nebu. Naglo so jezдили in s puškatmi so mahali po zraku, ko so prišli bližje.

Trenutek pozneje je sapel rog in po taborišču je zašumelo kakor v prevrnjenem čebelnem panju. Pol-kovnik je pohitel k tovarišem, črncem pa k svoji kameli. Stephens si je olajšano oddahnil, Belmont je temno gledal, Fardet pa je besnel in krilil z adravo roko po zraku.

«Proklete!» je vpil. «Ali že ne bo kmalu konec teh derviških čet? Koliko jih bo pa še prišlo? Kot da jih je vsa puščava polna!»

«O — ali mislite, da so to res derviši, kaj? je dejal polkovnik z ledeno hladnim glasom. «Zdi se, da ste iz-premenili svoje mnenje! Mislim sem, da so derviši iz-mišljotina angleške vlade —»

Ubogi polkovnik je izgubljal zadnje ostanke po-guma in potrpežljivosti —

Njegove zbadljive besede so bile kakor iskra v sod smodnika —

V hipu je planil Francoz nadenj in cela ploha jez-nih, pretrganih besed se mu usula preko drhtečih ust-nic. Pograbil je polkovnika za vrat, še preden sta mo-gla Belmont in Stephens ubraniti.

«Da ni zavoljo vaše osivele glave —!» je vpil.

«Predrznost nesramnosti!» je vzkliknil Cochrane.

«Gospod!» je miril Belmont, «ako moramo umre-ti, umrino kakor možje ne pa kakor čestni pobaljši!»

novi gozdarska šola v Sloveniji. Ustanoviti bi se lahko v okraju Gornji grad, kjer bi dali zasebniki marsika-tero pripomoč, da bi ne bilo vsega treba plačati iz državne blagajne.

Lansko leto smo v ekspoziciji gospoda ministra za agrarno reformo slišali, da hoče likvidirati ministrstvo za agrarno reformo. Vidimo pa, da se delovanje tega ministrstva podaljšava neprestano. Nujno po-trebno pa je, da se likvidirajo vsi posli, katere ustvarja agrarna reforma. Prav posebno pa je potrebno, da se izločijo iz agrarne reforme kmetijska posestva, katere kmetje obdelujejo sami, v prvi vrsti pa gozdna posest-va. Ta posestva obsegajo sicer velike površine zemlje, a so nepristopna in jih ni mogoče obdelovati. Ta kmetijska posestva naj se torej čimprej izločijo iz obveze agrarne reforme.

Za prehrano vinorodnih krajev.

Ne smemo misliti, da sta pasivni samo Srbija in Črna gora, ampak da so pasivni tudi prečanski kraji, osobito, kjer se goji vinogradništvo. Mi imamo danes vinsko krizo, da ni mogoče prodati vinskih pridelkov. Ljudstvo v vinorodnih krajih ne more kupovati živ-ljenskih potrebščin, ne opravljati del, ki so potrebna v vinogradih. Zato opozarjam gospoda ministra za so-cijalno politiko, da dovoli primerne prispevke za pre-hrano pasivnih prečanskih krajev.

Podpore v slučaju toče, požara itd.

V proračunu leta 1922-23 je za vso Slovenijo za podpore v slučajih elementarnih nesreč stavljen samo znesek 250.000 dinarjev. Ta podpora je mnogo premaj-hna in ni mogoče v slučaju toče, požara itd. dati pri-merne pomoči oškodovanim. Zato je neobhodno potreb-no, da se podpore za slučaj elementarnih nesreč znat-no zvišajo.

Zahtevamo avtonomijo in finančno samostojnost.

Prečanski kraji se opravičeno pritožujejo, da se vlada premalo briga za šole, ceste, železnice, bolnice, za zadružništvo, da premalo pospešuje obrt, trgovino itd. Zahteva po avtonomiji je umestna že radi tega, ker bi posamezne pokrajine prispevale za te namene v mno-go večji meri, kakor pa to stori država, kakor tudi radi prevelike obremenitve Slovenije.

Dohodki države se dele v splošne in specialne do-hodke. Splošni dohodki v znesku 2 milijardi 488 mili-jonov din. niso razdeljeni po posameznih pokrajinah, in zato ni mogoče povedati, koliko teh dohodkov odpade na posamezne pokrajine. Kdor pa pozna razmere v Sloveniji in ve, da ima v Sloveniji nekaj industrije, fi-si tudi ve, da potrebujemo mnogo več, kakor drugod, da so dohodki države iz carine in trošarine mnogo večji kakor v drugih pokrajinah. Mi vemo, da plačamo imo-go več, kakor nam gre po številu prebivalstva. Naj-boljši dokaz za to, to so specialni dohodki.

Specialni dohodki sestavljeni iz neposrednih dav-kov, specialne trošarine in tako so v proračunu dolo-čeni za Srbijo 263 milijoni dinarjev, za Slovenijo pa, ki ima komaj en milijon prebivalcev, z zneskom 92 milijonov dinarjev. Takoj vidimo, že tukaj, da plačamo v večji meri, kakor nam gre po številu prebivalstva. Še bolj je pa razvidno to, če izračunamo, koliko je pla-čala teh dohodkov v 6 mesecih Srbija in koliko Slova-nija. Srbija je plačala 141 milijonov, Slovenija pa 79 milijonov, torej skoro toliko, kolikor odpade na celo leto. Če mi izračunamo to v procentih, vidimo, da je

«Dejal sem le, da me veseli, ker se je gospod Far-det vsaj nečesa naučil v libijski puščavi!» je zaničljivo rekel Cochrane.

«Molčite —! Kaj mu pa hočete očitati?» je vpil vpiti tudi Belmont.

«Pri moji časti, Belmont, — ne pozabite, s Rou-govorile! Z menoj se tako ne govori —!»

«Torej pa pazite na lastne besede!»

«Gospodje —, kaj takega vpričo žensk —!» je vzkliknil Stephens.

In razsrjeni, do skrajnosti razdraženi možje so ma-homa utihnili. V mračnem molku so stopali gor in dol pod drevjem in jezno je vlatil vsak za svoje brke.

Zla volja je nalezljiva. Celo hladni, reda in umar-jenosti vajeni Stephens se je razburjal in razdraženo je zabavljaj, kadar mu je kateri tovariš prišel preblizu.

Njihova usoda se je bližala vrhuncu, startna senca se je zagrinjala nad njimi — pa vkljub temu so se zba-dali in pripravili in niso mogli pozabiti na malenkostne osebne žalitve, tako malenkostne, da jih je bilo težko v besedah povedati.

Pa čudno ni bilo prav nič, da so se ti sicer olikani in vladni možje tako grdo sporekli. Izmučeni so bili izdelani, njihovi živci so bili napeti do skrajnosti, lote-val se jih je po tolikih razočaranjih in prevarah brez up — treba je bilo le malenkosti in živčna prenapetost se je izpremenila v razdraženost in ta je buknila v pre-pir.

Kdove kako dolgo bi bili ti gospodje še kuhali jezo — pa njihovo pozornost so kmalu obrnili nase važnejše dogodki.

Derviši so se zbrali k bojnemu posvetu pri studen-cih in poveljnika sta v strogi, resnobni nepremičnosti poslušala gostobesedno poročilo derviša, ki je pripeljal polzvedovalno četo.

Ujetniki so opazili, da je sicer stari, ponosni emi-stal mirno kakor iz kamna izklesan, niti z očesom n-trenil, niti z roko ni mignil k poročilu, da pa si je mlaj-ši parkrat z nemirno kretnjo pogladil brado in da s-njegovi suhi, rjavi prsti nervozno grabili po dolg-črnih lasih.

(Dalje prihodajše.)